Виробництво, реалізація і сервіс - це невід'ємні складові функціонування в конкурентному середовищі провідних машинобудівних фірм світу [5, С. 79]. Відірваність у радянські часи машинобудування від сервісу не сприяла технічному прогресу, а спричиняла застій і катастрофічне технічне відставання вироблених машин від аналогічних зразків провідних фірм світу. Ми вчилися 74 роки за радянських часів і 15 років за незалежності. Пора засвоїти уроки ринкової економіки.

Другий крок, який треба зробити для забезпечення механізованих технологій, - формування районних МТС для виконання трудомістких механізованих робіт. В Україні налічується майже 5000 зернозбиральних комбайнів виробництва провідних європейських і американських фірм, що становить близько 8% загальної кількості, а збирають ними щось із 30% валового збору врожаю.

Ці міркування не догма, а лише пропозиції, які, на наш погляд, допоможуть зрушити проблему машинобудування й забезпечення механізованих технологій з точки її загального падіння. Ринкові відносини в сфері економіки потребують сучасного світогляду й нових підходів до виробництва сільськогосподарської продукції. В умовах ринку домінують два головних принципи: за показниками врожайності та якості технології повинні бути енергоощадні, а вироблена продукція – конкурентоспроможна.

Список використаних джерел:

1. Білоусько Я.К. Державна підтримка техніко-технологічного переоснащення аграрного виробництва/Я.К. Білоусько, В.л. Товстопят. – К.: ННЦ ІАЕ, 2008. – 56 с.
2. Шебанін В.С. Державна технічна політика у контексті оновлення і розвитку матеріально-технічних засобів аграрного виробництва в Україні/ В.С. Шебанін// Економіка АПК. – 2004. - №1. – С.12-15.
3. Бурковський І.Д. Поліпшення технічного обслуговування аграрного сектору економіки/ І.Д. Бурковський// Економіка АПК. – 2005. - №.9.- С.19-22
4. Проблеми реалізації технічної політики в агропромисловому комплексі/ [Я.К. Білоусько, А.В. Бурилко, В.О. Галушко та ін.]; за ред.. Я.К. Білоусько – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – 216 с.
5. Добіжа Н.В. Відтворення матеріально-технічної бази – основа зростання сільськогосподарського виробництва / Н.В. Добіжа // Економіка АПК.-2008.-№ 4.- С.78-83.

Рецензент: д.е.н., професор Свиноус І.В.

УДК: 657

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Славкова О.П., к.е.н., доцент; Глушаченко А.І., ст. викладач
Сумський національний аграрний університет

Розглянуто місце організації обліку в інформаційному забезпеченні підприємств, принципи організації бухгалтерського обліку, сутність та зміст облікової політики. Уточнено співвідношення облікової політики і організації бухгалтерського обліку. Облікова політика підприємства розглядається як об'єкт організації бухгалтерського обліку, а наказ про облікову політику підприємства – спосіб організації бухгалтерського обліку.

The place of accounting organizing in the information provision of enterprises, the principles of accounting organizing, the entity and the content of the accounting policy are considered in the article. The interrelation between accounting policy and accounting organizing is precised. The accounting policy of an enterprise is considered as the subject of accounting organizing, and the order of accounting policies is considered as the way of accounting organizing.

Постановка проблеми. Бухгалтерський облік є важливим елементом економічної системи, без знання якого неможливе ефективне управління підприємством. Тому організація обліку є одним із головних джерел отримання інформації про виробничу і фінансово-господарську діяльність підприємства, необхідної для прийняття та реалізації управлінських рішень. В умовах розвитку ринку, та майбутніх євроінтеграційних перспектив, перед теорією і практикою організації бухгалтерського обліку постає ряд назрілих, не вирішних завдань, розв'язання яких потребує певної систематизації та формування єдиних науково-теоретичних підходів щодо удосконалення бухгалтерського обліку. Важливим аспектом цього процесу є належна його організація, яка повинна відповідати принципам чинного законодавства, забезпечувати адаптацію обліку до сучасних умов і вимог законодавства та враховувати інформаційні потреби суб'єктів господарювання в інформаційному забезпеченні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання організації бухгалтерського обліку розглядали у своїх працях Ф.Ф. Бутинець, Н.Т. Білуха, В.М. Жук, С.В. Івахненков, Г.Г. Кірейцев, Л.І. Лавріненко, В.С. Лень, Ю.Я. Лузан, П.М. Майданевич та ін.. Разом з тим реалізація сучасного підходу до трактування поняття "організація бухгалтерського обліку" носить несистемний характер через відсутність детальної, науково-методичної розробки щодо питань сутності та змісту даної категорії.

Постановка завдання. Метою статті є висвітлення теоретико-методологічних основ організації бухгалтерського обліку, як основи його сталого функціонування в системі бухгалтерського обліку та управління підприємством.

Виклад основного матеріалу дослідження. Організація бухгалтерського обліку базується на таких принципах (рис. 1).

Рис. 1. Принципи організації бухгалтерського обліку

З метою забезпечення раціональної організації бухгалтерського обліку та підвищення його ролі в управлінні підприємством ми пропонуємо до складу існуючих принципів організації бухгалтерського обліку внести доповнення і включити наступні принципи: конфіденційності інформації, комплексності, інтеграції облікових процесів. Застосування даних принципів знач-

ною мірою сприятиме впровадженню комплексної системи заходів організації бухгалтерського обліку, метою якої буде посилення функції збереження власності та забезпечення безперервності діяльності підприємства.

В сучасній літературі, деякі автори розглядають організацію обліку як об'єкт, процес, явище, складову організаційної функції управління [2, с. 10; 3, с. 4; 4, с. 6; 5, с. 86], інші – як виконання цілей, завдань та функцій обліку [5].

Досить часто дане поняття розглядається як побудова системи бухгалтерського обліку [7, с. 112; 8, с. 41] і зокрема як система управління [5, с. 88]. Професор Ф.Ф. Бутинець визначає організацію обліку як цілеспрямовану діяльність керівників підприємства по створенню, постійному впорядкуванню й удосконаленню системи бухгалтерського обліку з метою забезпечення інформацією внутрішніх і зовнішніх користувачів [8, с. 41]. Тобто він звертає увагу на тому, що "бухгалтерський облік являє собою систему" [8, с. 17].

Івахненков С.В. зазначає що, організацію бухгалтерського обліку слід розглядати в двох аспектах: по-перше, як сукупність із створення цілого – системи бухгалтерського обліку, підтримання та підвищення рівня її організованості, по-друге, як специфічну структуру – бухгалтерію, що є результатом організаційної діяльності підприємства [5, с. 86].

Система бухгалтерського обліку є частиною інформаційної системи підприємства, оскільки вона будується на єдиній методологічній основі, що дозволяє адекватно відобразити діяльність підприємства, сформувати достовірні дані про майновий і фінансовий стан на рівні суб'єктів господарювання, здійснювати аналіз фінансово-господарської діяльності для прийняття управлінських рішень та постійний контроль за його показниками. Крім того, нині вона набуває стратегічного напряму, тобто спостерігається поєднання інформації фінансового, управлінського та інших видів обліку для прийняття ефективних рішень підприємства. Для досягнення результату функціонування системи бухгалтерського обліку на рівні підприємства необхідно враховувати специфіку його діяльності і організаційну структуру.

Юридична особа, як власник облікової інформації, що містить комерційну таємницю, має право визначити правила обробки інформації та осіб, які можуть володіти, розпоряджатися, користуватися такою інформацією і мати права доступу до неї, а також встановлювати інші умови щодо збереження складових комерційної таємниці. При дотриманні необхідних заходів щодо організації бухгалтерського обліку, власник матиме право на юридичний захист даних, що дозволить підвищити відповідальність облікового персоналу та зберегти майно підприємства, яке йому належить.

Тому при організації облікового процесу необхідно в обов'язковому порядку передбачити реалізацію функцій обліку й управління та спосіб їх взаємодії. В іншому випадку це призведе до зниження оперативності процесу управління що негативно відобразиться на фінансовому становищі підприємства. Основою ж організації обліку, як було зазначено, є формування облікової політики.

Тобто, організація бухгалтерського обліку на підприємстві здійснюється на основі затвердженої концепції облікової політики, що забезпечує нор-

мальне функціонування систем обліку та управління; досягнення певних цілей, які стоять перед підприємством.

На ефективність і дієвість організації бухгалтерського обліку впливають взаємовідносини між працівниками та результатами їх трудової діяльності; політика керівництва і методи, що використовуються для впливу на персонал; повноваження та функції посадових працівників підприємства на різних рівнях управління. За розумного поєднання цих факторів створюється раціональна структура облікового апарату, що дозволяє досягти високої ефективності діяльності підприємства. Це засвідчує важливість побудови кваліфікованої кадрової політики у сфері діяльності бухгалтерії.

З цього питання Ковальов В.В. зазначає, що нормальне функціонування підприємства також залежить від належної організації роботи його персоналу, в т.ч. бухгалтерської служби. В сучасних умовах роль бухгалтера підвищилась в процесі управління і не зводиться до технічних процедур по відображенню господарських операцій. Роль бухгалтера в організації і здійснені обліково-аналітичних розрахунків визначається не тільки його професійним статусом, але й тим що він повинен об'єднувати в собі функції не тільки бухгалтера, а й фінансового менеджера, і аналітика [14, с. 48-50].

З цього слідує, що це спеціалісти, які повинні мати не тільки знання з бухгалтерського обліку, але й мати навики в управлінні ресурсами підприємства, в тому числі фінансовими, здійснювати аналіз йог діяльності і контроль та приймати певні рішення на перспективу; організацію паритетних відносини між собою. Враховуючи специфічні ознаки організації обліку та синтезуючи погляди різних авторів, можна зробити висновок, що термін „організація бухгалтерського обліку" означає, з одного боку запровадження об'єднання елементів методу бухгалтерського обліку в єдину систему з метою його організаційного, інформаційного та технічного забезпечення і є аналітичним інструментарієм для прийняття користувачами управлінських рішень і здійснення оперативного контролю за власністю підприємства, а з іншого – раціональну організацію бухгалтерської служби, як роботу виконавців.

Таким чином, організація бухгалтерського обліку це основний і невід'ємний елемент системи бухгалтерського обліку. Вона забезпечує накопичення інформації її збереження, раціональне функціонування і удосконалення системи бухгалтерського обліку, виконання покладених на неї функцій та завдань спрямованих на ефективну діяльність підприємства. Основою організації обліку є належно сформований апарат облікової служби який здійснює впровадження в діяльність підприємства її облікової політики.

В сучасних умовах суттєво зростають вимоги до збереження та захисту обліково-аналітичної інформації, одержуваної за допомогою використання новітніх комп'ютерних технологій. Проте поширення інформаційних технологій має і негативний аспект, який відкриває шлях до незаконних дій з боку різних користувачів. Бухгалтерська інформація містить майже всі відомості про діяльність підприємства, тому вона часто є об'єктом уваги конкурентів. Саме тому бухгалтерська інформація має бути першочерговим об'єктом захисту.

В наказі про облікову політику підприємства необхідно передбачити

захист інформації від несанкціонованого доступу, а відповідальність за це необхідно покласти на керівника і головного бухгалтера підприємства.

Висновки. Організації бухгалтерського обліку є дієвим механізмом запровадження облікової політики підприємства та основою для забезпечення ефективності управління підприємством. Механізмом її запровадження є обране підприємством, з урахуванням чинного законодавства та умов господарювання, відображення інформаційних потоків в системі бухгалтерського обліку і полягає в ефективному використанні її складових для забезпечення потреб різних груп користувачів.

Дійова організація бухгалтерського обліку повинна забезпечувати реалізацію сукупності функцій та процесів бухгалтерського обліку і управління. Організація бухгалтерського обліку представляє собою інструмент впровадження системи бухгалтерського обліку в управління діяльністю підприємства та повинна відповідати національній системі бухгалтерського обліку з урахуванням вимог власника підприємства.

Список використаних джерел:

1. Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти): Моногр. – Т.: Екон. думка, 1999. – 422 с.
2. Смирнов Э.А. Основы теории организации. - М.: Аудит, Юнити, 1998. – 375 с.
3. Мендлтон Д. Бухгалтерский учет и принятие финансового решения / Пер. с анг.; Под ред. Елисеевой. - М.: Аудит. Юнити, 1997. – 408 с.
4. Боголепов В.П. О состоянии и задачах развития общей теории организации // Организация и управление (вопросы теории и практики). - М.: Наука, 1968. – С. 45.
5. Івахненков С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2003. – 349 с.
6. Палий В.Ф., Соколов Я.В. АСУ и проблемы теории бухгалтерского учета. – М.: Финансы и статистика, 1988. – 207 с.
7. Белуха Н.Т., Митрофанов Г.В. Основы научной организации учета и НОТ // Сб. №5 тезисов докладов секции № 4 „Научная организация труда бухгалтеров, подготовка и использование бухгалтерских кадров”. – С. 112-115с.
8. Організація бухгалтерського обліку: Підруч. для студ. спец. „Облік і аудит” вищих навч. закладів. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. - 3-е вид., допов. і перероб. - Житомир: ПП „Рута”, 2002. – 592 с.
9. Кузнєцова С. Технологія організації бухгалтерського обліку з урахуванням специфіки суб’єктів господарювання // Бухгалтерський облік і аудит.- № 6.- 2008.- С. 29- 33.
10. Мильнер Б.З. Теория организаций. – М.: Инфра-М, 1998. – 336 с.
11. Сохнич А.Я., Сохнич В.Я. Гармонізація наукових і духовних аспектів людського розвитку – Львів: НВФ “Українські технології”. – 2004. – 56 с.
12. Житний П. Є. Організаційно-методологічні засади формування облікової політики підприємства // Бухгалтерський облік і аудит.- №3.- 2006.- С. 3-10.
13. Ковалев В.В. Финансовый учет и анализ: концептуальные основы. – М. Финансы и статистика, 2004. - 720 с.: ил.

Рецензент: д.е.н., професор Мішенін Є.В.